

Krajevna samouprava – družbeno-ekonomski odnos

V zvezi s pripravo na seji mestne konference ZKS in SZDL o nadaljnjem preoblikovanju in preobrazbi krajevnih skupnosti v Ljubljani ter vodenju dolgoročne akcije na tem področju so v prostorih MK ZKS sklicali delovni razgovor s predstavniki sredstev javnega obveščanja, na katerem so nas seznanili z namenom in temeljnimi cilji akcije za preobrazbo krajevnih samouprav. Razgovor je vodil predsednik MK SZDL, Vlado Beznik.

Krajevna skupnost je temeljna ustavno-pravna celica, oblika samoupravnega združevanja v njej živijo ljudje, ki mora pomeniti predvsem možnost za uresničevanje družbeno-ekonomskega razmerja. V njej se ustvarjajo vedno bolj humani družbeni odnosi. Osnova za preobrazbo krajevnih samouprav je realno stanje z oceno političnih razmer in odnosov in programi za preoblikovanje krajevnih skupnosti. Preobrazba se je začela že z akcijo »91 KS«. Predstavlja kontinuirano dejavnost družbenopolitičnih organizacij, ker gre za izgrajevanje samoupravne organiziranosti v Ljubljani.

Krajevna samouprava mora postati resnični in realni nosilec družbene dejavnosti v Ljubljani, zato jo je treba gledati v kontekstu časa v katerem živimo. Obefežje ji bo dalo tudi področje ljudske obrambe in družbene samozasčite, kjer se realizirajo nove smernice predsednika Tita in Sveta federacije. Kompletniranje koncepcije z nekaterimi novostmi v organizacijskem smislu ima namen doseči večjo stopnjo podružbljanja. Obe seji mestnih konferenc ZK in SZDL bosta opredelili globalna vprašanja samega programa akcije.

Akcijo je treba postaviti v okolje v katerem se bo odvijala in upoštevati pogoje in razmere družbenopolitičnih skupnosti. Vsi pripravljene materiali so oblikovani kot kriteriji in usmeritev po katerih naj se akcija odvija. Je prioriteta usmeritev v Ljubljani in jo nosijo vsi dejavniki, ki v njej sodelujejo. V njej se bomo srečevali z določenim neznanjem in neizkušenostjo, zato je še kako pomembna usposobitev kadrov, ki jo bodo usmerjali.

Akcija mora zajeti tudi združeno delo, samoupravne interesne skupnosti, posebej pa je pomembna še vloga upravnih služb in odgovornih delavcev v družbenopolitičnih skupnostih. Pri prehodu v novo organiziranost naštevavanje težav ne sme biti argument za odklanjanje akcije.

Preobrazba krajevnih samouprav bo potekala v 4 fazah. Začela se je s politično pripravo terena v lanskem letu in s sejami občinskih komitejev ZK in pripravami na seji Mestne konference ZKS in SZDL. Nadaljevala se bo v razpravah z vsemi predstavniki krajevnih skupnosti. Sindikati bodo izvedli akcijo v združenem delu, zato je njihova vloga v razmerju delavec-občan še kako pomembna. Na mestnem nivoju bodo sindikati organizirali posvetovanje s Samoupravnimi interesnimi skupnostmi, socialistična zveza pa z delavci v

Preobrazba krajevnih skupnosti

družbenopolitičnih skupnosti. Nato bosta obe mestni konferenci sprejeli akcijski program. Druga faza se bo začela po letnih počitnicah in bo vsebovala pripravo in sprejem odločitev. V tretji fazi se bodo pripravili referendumi in začele kadrovske priprave. V zadnji fazi se bodo nove krajevne skupnosti konstituirale.

Akcija se mora končati do sredine leta 1981, s tem, da se lahko v pripravljenejših sredinah zaključi že prej. Pomeni eno od poti demokratizacije našega življenja, zato je njen pomen še toliko večji.

D. BESEDNJAK

Seminarji že v aprilu

Po februarjem seminarju za sekretarje osnovnih organizacij ZK v gospodarstvu, ki je bil uspešen glede vsebine in tudi udeležbe (prisotnih je bilo 180 ljudi), bo 29. in 30. marca seminar za sekretarje OO ZK s področja vzgoje in izobraževanja.

Ena od trenutno najbolj važnih nalog s tega družbenega področja je povezana z usmerjenim izobraževanjem. O tem je razpravljala že občinska konferenca ZK na 9. seji in sprejela ustrezne sklepe. Zato so za seminar določili osnovno tematiko: naloge komunistov po 9. seji konference in osnutek zakona o usmerjenem izobraževanju. Druga pomembna tema pa je problematika samoupravnih interesnih skupnosti in kadri.

Na seji so govorili še o skupni akciji za preoblikovanje KS v Ljubljani v zvezi s sklepi mestne konference ZK, torej tudi o preoblikovanju KS v naši občini. O tem je komite podrobno razpravjal na seji 23. marca.

Predvidoma bo 10. aprila seminar za vodstva SZDL in sekretarje OO ZK ter svetov KS s temo »Izhodišča in merila za preoblikovanje krajevnih skupnosti v bežigrasjski občini«.

E. K.

S SEJE KOMITEJA OK ZKS

O preobrazbi KS ni več dilem

Akcijo preoblikovanja KS je treba nemudoma nadaljevati

»Navzlic nekaterim odporom in kritikam je treba preoblikovanje in preobrazbo krajevnih skupnosti v naši občini nadaljevati še letos, ker bomo s čakanjem le izgubili začetni »vzgon«,« so menili na razširjeni seji komiteja občinske konference ZKS Ljubljana Bežigrad, ko so v petek, 23. marca skupaj s člani komisije za politični sistem in samoupravljanje in delegati za mestno konferenco ZKS govorili o idejno-političnih vprašanjih preobrazbe in nadaljnjega razvoja krajevnih skupnosti v Ljubljani.

Dosedanje izkušnje preoblikovanja krajevnih skupnosti izpred dveh let v naši občini nas skorajda obvezujejo, da začete procese nadaljujemo. Še bolj to ugotovitev potrjuje vrsta prednosti, ki so jih v našo samoupravno in politično življenje prinesle številnejše in manjše krajevne skupnosti. Najprej velja omeniti, da je v krajevno samoupravo in krajevne družbenopolitične organizacije vključenih več kot tisoč novih ljudi, ki v prejšnjih velikih krajevnih skupnostih enostavno niso imeli »prostora« za svoje aktivno delovanje. Na zbere občanov prihaja pet do šestkrat več krajanov kot prej, kar nedvomno dokazuje, da prihajajo interesi krajanov in njihovih želje v manjših, bolj zaokroženih sredinah dosti bolj do izraza. Pozitivna posledica vsega tega je tudi dosti bolj »živ« delegatski sistem, saj je prav iz novih krajevnih skupnosti dosti bolje, kot prej, čutiti delo delegatov. Seveda je z razdelitvijo prejšnjih velikih KS na manjše, bolj homogene, pa tudi bolj humane celote prišlo do prazdelitve problemov. Včerajšnji mali problemi so danes v novih krajevnih skupnostih postali veliki, to pa pomeni tudi več možnosti za njihovo razreševanje.

VSAKA KS SVOJ AKCIJSKI NAČRT

Kar dvanajst razpravljalcev na petkovi seji komiteja ZKS Ljubljana Bežigrad priča, kako pomembno temo so obravnavali in kako ustvarjalen odnos imajo komunisti do nadaljnje preobrazbe KS v naši občini. Tako smo iz razprave lahko povzeli, da naj bi vsaka krajevna skupnost, ne glede na to, ali se bo preoblikovala ali ne, osnovala svoj akcijski načrt preobrazbe in preoblikovanja. To pa še zlasti velja za naslednje krajevne skupnosti: Črnuče-Nadgorica, Boris Kidrič, Stadion, Bežigrad, Urška Zatlje, Savsko naselje in Ivan Kovačič. V večini teh krajevnih skupnosti, čeprav so nekatere nastale šele pred dvema letoma, je namreč naseljevanje tako intenzivno, da so že prevelike in da jih bo treba preoblikovati na manjše celote. Ponovna vzpodbuda tej akciji bo prav gotovo pomenil tudi posvet aktivistov vodstev krajevnih konferenc SZDL in pa sekretarjev OO ZK iz KS, ki bo 10. aprila letos.

Omenili smo že pripravo akcijskih načrtov v vsaki KS. Ti bodo morali vsebovati predvsem naslednje naloge: pripravo predloga za bodočo samoupravno, politično in interesno organiziranost delovnih ljudi in občanov v KS; pripravo predlogov »sedežev« oziroma družbenih centrov v novooblikovanih krajevnih skupnostih; imenovati politična iniciativna jedra za oblikovanje posamezne nove KS (odbori SZDL v frontnem sestavu), ki tvorijo tudi skupni akcijski odbor za preoblikovanje KS v dosedanji KS; določiti rok izvedbe referenduma; sprejeti sklep o razpisu referenduma; pripraviti osnutek statuta novih KS in opraviti javno razpravo o vseh gradivih in predlogih.

V OSPREDJU FINANCIRANJE IN PLANIRANJE

Preoblikovanje in preobrazba krajevnih skupnosti postavlja v ospredje razreševanje vprašanj financiranja in planiranja KS. Zato se ni čuditi večini razpravljalcev na omenjeni seji komiteja, da so prav financiranje v KS namejnali v svojih razpravah največ pozornosti. Menili so namreč, da je treba čimprej pripraviti boljši sistem financiranja KS, kot je dosedanji proračunski in »glavarinski«, pri čemer je treba izhajati iz ustavnih določil in duha zakona o združenem delu, da je temeljni vir financiranja KS tista temeljna organizacija združenega dela, v kateri delajo prebivalci KS in program KS mora biti izhodiščna osnova financiranja. Ker pa imamo v Ljubljani, pa tudi v naši občini krajevne skupnosti, v katerih ni organizacij združenega dela, bo treba izdelati dobro opredeljena solidarnostna merila. Podobna ugotovitev velja tudi za planiranje v krajevni skupnosti, kjer bi morali plane KS ovrednotiti in tako ovrednoteni bi morali bolj kot doslej najti svoje mesto tudi v planih SIS, pa tudi v planih TOZD in OZD. S tem, ko bomo krepili samoupravne vezi med krajevno skupnostjo in TOZD z vključevanjem delegatov delavskih svetov v skupščine KS in delegatov osnovnih organizacij sindikata v krajevne konference SZDL, bomo še bolj ustvarjali možnosti za ugodno reševanje financiranja in planiranja v krajevni skupnosti, so še menili na seji komiteja.

In še sklepna ugotovitev z omenjene seje. Dileme, ali bi nadaljevali proces preoblikovanja in preobrazbe KS v naši občini, ali ne, ni več. Manjše, zaokrožene celote, ki smo jih pred dvema letoma z referendumom o preoblikovanju KS v naši občini dobili, so porok, da bodo interesi delovnih ljudi in občanov tudi, danes še velikih krajevnih skupnostih, prišli do polne veljave, toda le pod pogojem, če jim jih bomo samoupravno in politično približali.

VILI GUČEK

Z LETNE KONFERENCE ZZB NOV JEŽICA

Glavna skrb – utrjevanje delegatskega sistema

Pred kratkim je bila redna letna konferenca borcev in bork NOB na Ježici. Glavna skrb je bila posvečena utrjevanju organizacije; razvijanju demokratskih odnosov, še posebej delegatskemu sistemu, SLO in družbeni samozasčiti ter utrjevanju bratstva in enotnosti. Skupščino so pozdravili tudi predsednik OO ZZB NOV Bežigrad, narodni heroj Mirko Jerman, predsednik medvojnih aktivistov OF Ježica Miha Čerin in predsednik krajevnih skupnosti Ježica. Komisija za obujanje in prenašanje tradicij NOB in ljudske revolucije zelo tesno sodeluje s podružnično šolo. Veliko dela je imela tudi socialna komisija. Mnogi borci prejemajo stalno priznavalnino ali občasno denarno pomoč. Bolne in ostarele borce redno obiskujejo na domovih, posebno skrb pa posvečajo zdravljenju borcev v bolnicah in zdraviliščih. Stanovanjske probleme imajo v glavnem rešene. Veliko dela ima tudi komisija za SLO in DS še posebno letos ob izvajanju akcije »Nič nas ne sme presenetiti«. Ta komisija tesno sodeluje z ustreznimi komisijami pri krajevni skupnosti. Sprejeli so tudi sklep, da naj bo praznik krajevnih skupnosti 7. september, katerega Posavci praznujejo že od leta 1956 v spomin na prvi oboženi spopad na Posavju. V spomin na španskega borca in partizanskega komandirja Matije Udvanca bodo na rekreacijskem centru Ježica vzdali spominsko ploščo. Obenem so sprejeli predlog, da se ta rekreacijski center poimenuje po njem.

S. J.

S SEJE PREDSEDSTVA OS ZS

Začetek sindikalnega izobraževanja

Največ pozornosti položaju sindikata v združenem delu

Okvirni program za družbenopolitično izobraževanje v sindikatih obsega vse družbeno pomembnejše teme. S seminarji za izobraževanje sindikalnih aktivistov v osnovnih organizacijah je treba začeti čimprej. Za izbor predavateljev je najpomembnejše njihovo poznavanje sindikalne problematike. Tako so menili na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki ji je prisostvoval tudi predsednik mestnega sindikalnega sveta Jože Marolt.

Smoter in namen programa je množično, redno družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje delavcev za njihovo konkretno delovanje pri uresničevanju samoupravnih interesov in vodilne vloge delavskega razreda v

naši družbi. Vsebinski in izvajanje programa morata odražati pravico in dolžnost do usposabljanja. Izobraževanje bo konkretno, neposredno, usklajeno s sedanjimi osnovnimi političnimi nalogami sindikatov, hkrati pa mora izražati tudi dolgoročen zgodovinski interes delavskega razreda.

Poglabljanje socialistične samoupravne demokracije in krepitev nove družbene vloge sindikatov ima svoje temelje v smernicah in nalogah, ki so določene v ustavi, zakonu o združenem delu, dokumentih ZKJ in ZSJ in drugih subjektivnih sil.

Program obsega pet okvirnih tem, ki so razdeljene na posamezna poglavja. Največ časa bodo na seminarjih posvetili družbenoekonomskim

odnosom in položaju sindikata v združenem delu. Obravnavali bodo še organiziranost in oblike dela, kadrovske politike, delovanje delegatskega in skupščinskega sistema ljudske obrambe in družbeno samozasčito.

Člani predsedstva so menili, naj bodo predavanja v sindikalnem jeziku, posamezne teme pa naj vodijo predavatelji – sindikalni aktivisti, ki določeno problematiko dobro poznajo. Izvedbo seminarjev bo občinski sindikalni svet ponudil vsem trem delavskim univerzam, izbral pa bo najugodnejšega ponudnika.

Na seji so obravnavali še gradivo za množičen posvet z vodilnimi sindikalnimi aktivisti osnovnih organizacij za Bežigradom. Opozorili so na velik pomen posveta. Kot vsi ljubljanski sindikalni sveti, je tudi bežigrasjski odobril fi-

nančno pomoč za opremo prehodnega doma za Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih. Poudarili pa so, da se moramo pri hendikepirani populaciji še bolj zavzeti za sistemske rešitve.

Predsednica delovne skupine, ki obravnava problem bežigrasjskega kluba samoupravljalcev, je podala poročilo o dosedanjem delu. Predsedstvo je ponovno zavzelo stališče, da mora biti organiziranje klubov samoupravljalcev na nivoju Ljubljane enotno. Klub samoupravljalcev naj združuje interese vsega združenega dela, njegovo delo pa mora temeljiti na volonterjski osnovi, zato more združevanje sredstev združenega dela za njihovo delovanje prenehati. Temu govori v prid tudi dejstvo, da klub samoupravljalcev ni podal zaključnega računa in naredil programa dela.

DANE BESEDNJAK